

etum, paulo ante easdem literas, & an saltem ipsa dilatione pendente, cogi possit debitor satisfactionem prestare, & quae sufficere, vide Prosper. Farin. d. l. 3. tom. in pract. crim. qu. 39. n. 22. 23. 24. 25. usque ad 38. & an iudex inferior a parte possit concedere saluum coaductum in criminalibus, & post sententiam laram, & quando adendum, n. 79. cum seqq. & vide de aliis utilibus quaestionibus.

De iniusta detentatione ratione loci.

113 Quarto, & principaliter dicitur iniusta carceratio ratione loci: generale namque est, quod in locis, in quibus jus, vel statutum, etiam municipale, consuetudine (quae lex est) prohibuerit capturam fieri, ut indebitam, est relaxandus, qui ad eundem confugerit, aut quomodolibet reperitur: ita docet Paris de Puteo, de syndic. in verbo captura, c. 5. incipit captus illicite, n. 6. vers. non solum capite impugnatur ratione loci, f. 138. B. in l. si quis sit fugitivus, §. Labonem. ff. de adilitio, §. in l. presenti, in princ. C. de his qui ad Ecclesiam confugiunt, §. in l. 1. §. 1. ff. de acquir. rerum domin. §. in l. si cui, §. col. 1. vers. 2. quare, ff. de accusat. quibus in locis addit caprum in locis, quibus de jure capi potest, debere relaxari. Idem dicit Bald. in l. sicuti, §. Arist. ff. si servitus vindicetur, §. in leg. requirendi, in 2. colum. C. de servis fugi. Hippolit. de Marfil. in tractatu de bannitis, verbi capiti, num. 6. ex quo utiliter inferri potest, quod captus in Ecclesia, vel ab ea extractus, statim debet relaxari tanquam indebitè captus, l. presenti, C. de his qui ad Ecclesiam confug. ibi, nullos penitus cujuscunque conditionis de sacrosanctis Ecclesiis orthodoxae fidei expelli, aut trahi, vel protrahi confugas: textus etiam, in cap. sicut antiquitus 17. quae 4. cap. de raptoribus 36. quae 1. cap. inter alia, de immunitate Ecclesiarum, imò sic extractus eidem Ecclesiae protinus restituendus est, tanquam spoliatae, cap. sane de restit. spoliat. B. in d. l. presenti, Marfilius post Lapum Oldrad. & Abb. in tractatu de bannitis, verbo capiti, n. 7. Angel. de malef. in verbo quod fama publica procedente, num. 59. & ibi in additis, litera B. Boetius decisi, 109. n. 3. Jodoc. in pract. crim. tit. de citat. reali, id est captura. c. 15. n. 19. Joan. Mar. de Monticell. in tract. cri. regul. 12. n. 12. Nicol. Moron. in tr. de fide, treuga, & pace q. 103. n. 1. & seq. Duñas regul. 228. in princ. Petr. à Placha, in epitome delictorum, c. 24. l. 1. n. 15. ubi alios adducit Maria Soc. in tract. de cit. in 17. art. prin. Bossius in tract. de captura, n. 21. quae opinio communiter approbata est per Canonistas, & Legistas, ut testatur Maran. Gomez, Remig. relati à Julio Claro, in pract. crim. q. 10. quem pariter refert, & sequitur Bonacof. in commun. opinione, 1. p. vers. Eccl. habet immunitatem, fol. 59. Cov. variar. resol. lib. 2. cap. 20. n. 2. Menoch. de presump. lib. 5. presump. 10. n. 1. Decian. in tractat. criminal. 2. p. lib. 6. cap. 25. rubr. de extrahendis ab Ecclesia, num. 1. & sequentibus, aded ut ipsi extrahentes publici latrones habendi sint, & excommunicandi, donec resipiscentes damnum omne resarciant, & ablata per poenitentiam restituant, ut declarat bene Jod. in pract. crim. rubr. de violat. templ. ac propterea evidentem, & notoriam vim faciet iudex Ecclesiasticus, si confugientem ad Ecclesiam vi exemerit, ab hacque carceratione, tanquam ab iniusta emissae appellationi deferendum esse tribunal supremum; cujus auxilium violentiae protectatur, declaravit.

114 Quod extendit non solum ad laicum confugientem ad Ecclesiam, verum etiam ut habeat locum in clerico, ut iste ab ea invitatus extrahi, & capi non possit, tenet Bernard. Diaz, in pract. crim. canon. cap. 115. Joan. de Vifchis in tractatu de immunit. Ecclesiarum, ab ipso citato, & ex Decian. Cov. Diaz, Claro, & infinitis aliis late fundat, limitat, & extendit Prosp. Farin. 3. tom. crim. q. 28. num. 7. & 8.

Et ut caetera in hoc articulo taceam, dico quod mul- 116 ti sunt ad Ecclesiam confugientes, quibus peculiari ratione ejus immunitas non faver: imò jure justè, & lege permittente, ab ea capi, extrahique possunt inviti, quales ii sunt, accuratè in unum redegit Remigius, tractatu de immunit. Ecclesiarum, Dec. an. in tractatu crim. 2. part. lib. 6. cap. 25. rubr. de extrahendis ab Ecclesia, Cov. lib. variar. cap. 20. Farin. in 3. tom. praxi crim. q. 28. Bobad. in poli. lib. 2. c. rubr. a quales delinquentes noval. la Iglesia, & ideo omnes ii, qui non gaudent immunitate Ecclesiarum, justè, & debite à iudice capi possunt, & ab Ecclesia extrahi, quia appellaverint, sintque protestati regium auxilium violentiae, causa ad ipsum iudicem remittenda est, & vim non fieri declarandum, 118 & an saltem confugientes ad Ecclesiam detinendi sint in vinculis donec quaestio, causaque decidatur, an gaudere debeant immunitate nunc, nec fugiant, contrariae sunt opiniones Doctorum, pro quarum resolutione, vide Farin. ubi proximè, n. 9. & 10. & Decian. ad quem remittit, lib. 6. c. 28. n. 25. in fin. vers. ad insurgit, & an huic privilegio immunitatis per confugientem renuntiare possit, initis Rectoribus Ecclesiae, vide ibi, c. 26. n. 12.

Ex hoc etiam capite iniusta dicitur carceratio, & per consequens justa, & legitima appellatio, interposita à detento in carcere obscuro, & tetro, non claro, nec illu- 120 minato, saltem usurpata luce, & lumine: sed si forsitan adveniente nocte ad majorem cautelam, & tutiorem custodiam in obscuro carcere claudi contigerit, orta tamen luce, clarescente die inde deduci, & ad clariorem carcerem reddi: ita probat textus in l. 1. C. de custodia reorum, ibi, nec verò sedis intimae tenebras pati debet inclusus, sed usurpata luce vegetari: id est, sublevari, & ut nox geminaverit custodiam, in vestibulis carcerum, & salubribus locis recipiatur, ac revertente iterum die, ad primum solis ortum illico ad publicum lumen reduci, nec poenis carcerum permittatur, quod innocentibus miserum, noxiis non satis securum esse dignoscitur, per quem textum affirmat Gardin. in clem. 1. q. 7. de poenit. & remiss. quod Praelati qui in tetro 121 carcere clericum, seu alium delinquentem claudunt, efficiuntur irregulares, & reputantur homicidae, quem refert Prof. ubi proximè, q. 27. n. 97. per quem textum, & per legem, nemo carcerem, Cod. de custodia reorum lib. 10. l. aut factum, §. solent. ff. de poenis, & per alia jura generalem constituunt regulam Doctores: genus illud ergafulorum, quod apud nos Suetanos dicitur, carceresque subterraneos, ac caveas, in quibus verisimiliter cognoscere potest, carceratos humiditate, calore, & frigore, sicut que marcescere, vel vitam periclitari, omnino esse prohibitos, Corneus, conf. 325. n. 4. lib. 4. Bonifac. de Vital. in titu. de carcere priv. num. 2. vers. nec debes includi, Marfil. in tract. de bannit. in verbo carcerati, n. 45. ubi post Cardin. & Anchara. in d. clem. 1. idem tradit Foller. in pract. crim. in 1. p. 2. p. prin. vers. vel carcerentur. num. 2. Parla. lib. 2. rerum quotid. cap. fin. §. 6. num. 5. & 4. Iod. in pract. crim. cap. 7. tit. de carcerariis, seu commentar. num. 9. Bossius in pract. crim. tit. de carcer. n. 3. quae opinio, & charitati, & humanitati, ac 122 Christianae religioni consona est, & consors, nam carcer non ad poenam inventus est, sed solum ad custodiam, & sic talis esse debet, ut carceratus poenam non patiatur, d. l. aut damnatum, §. solent. ff. de poenis, Jas. in l. si virum, nu. 1. ff. de re jud. Puteus, in tract. de syndica. verbo carceratus, cap. 5. incip. licet dicatur, nu. 1. Angel. de malef. in verbo quod fama publica procedente & vers. tenetur menti, num. 80. & ibi Hieronym. in addition. Paris. consil. 2. nu. 184. lib. 4. Jodoc. in pract. criminal. tit. de carceribus, cap. 16. nu. 3. Foller. in pract. crim. verbo vel carceratur, num. 1. fol. 158. Paul. Chiril. in tract. de relax. carcerat. in rubrica, de sentent. & poenarum executione, nu. 5. Bossius in tit. de carcere, nu. 2. Conradus, in pract. cor. titu. de carcere, num. 1. fol. 173. Menoch.

Menoch. de arbit. casu 305. nu. 2. lib. 2. & alibi passim per Doctores. An autem carceratum in carceribus possit iudex, obtinere in vinculis, compedibus, vel manibus 123 ferreis: pro utraque parte sectatores refert Prosper. Farin. in d. 3. tomo, quae 27. n. 98. & sequenti. ubi arbitrium iudicis in hoc maxime attenditur, qui ex qualitate personae, vel delicti hoc discernere debet, ubi ad hoc ponit regulas, quibus animus iudicis omnino reduci, & moveri debet, quae omnino vide: quoniam ad hunc articulum multa adducit necessaria: vide etiam Parlad. ubi proximè.

124 Ex eodem capite indebita dicitur incarcerationio, facta in personam illius qui habet saluum conductum legitime obtentum, pro eundo, vel veniendo ad aliquem locum, & capitur, vel in itinere accessus, vel recessus, vel etiam domi suae, ubi est praeparans se ad iter, etiam si id expressum non sit: sed generaliter pro eundo, vel redeundo, sibi sit salvus conductus concessus. Et hoc quia salvus conductus vim suam obtinet à die concessionis, & ex aliis rationibus efficaciter à Doctoribus adductis, l. legato, & l. qui mittuntur, §. sed & si, ubi gloss. verb. agere, ubi iidem DD. ff. ex quibus causis, majores, ita asserit cum Angel. conf. 363. incipit quidquid addo, & Menoch. de arbit. quae 2. lib. 2. casu 336. tit. 18. & plurimis seqq. Afflictis in consuet. Reg. lib. 3. rubr. 35. de fide mercatorum, in verbo poenas, in fin. Franc. Hercula. in tract. de cautela, de non offendendo, num. 4. Jacob. Novell. regul. 84 in prima amplia. Bossi. in tractat. de remedio ex sola clem. prin. Brun. in tractatu de decessione bon. in 11. quae 4. quae 4. princ. n. 34. Alexand. conf. 46. lib. 2. Gozadi. conf. 27. n. 23. Jul. Ferrer. in tract. de gabellis, & publ. num. 95. & multa ad propositum vide per Menoch. ibi, & Farinac. d. quae 39. num. 58. usque ad num. 67.

De iniusta carceratione ratione ordinis non servati.

125 Quintò principaliter indebita, & iniusta dicitur incarcerationio, seu detentatio, cum propterea justa, & legitima appellatio emissã ratione ordinis non servati, in ipsa enim verò captura facta, non servato juris ordine, & indebita est, & à iudice relaxanda, ut probant Fran. Cason. in tractatu de tormentis, in fine tract. 1. 9. tit. de captura, & carcere, nu. 23. Boetius post Bal. quem allegat in decisi, 215. n. 34. Marfil. in tractatu de ban. in verbo carcerati, n. 24. sequens Ananiam, Gemini. Aug. & Areti. quos ipse allegat, quos pariter sequitur Bruno. à Sole in suis quaestionibus, q. 50. n. 39. Cov. l. 1. variarum res. cap. 2. n. 15. versiculo ego sane hanc opinionem, & supra Prosp. Farinac. in 3. tom. quae 28. nu. 111. & q. 30. n. 130. & quae 32. nu. 97. cum sequentibus, cui quidem appellatio, si pro ejus delatione suprema curia aedeatur, vim fieri omnimodo, eique deferendum, utique iustissime declarabit.

126 Ex quo capite iusta dicitur appellatio, & iniusta carceratio, si ab ipsamet in causa civili iudex incepterit, quod fieri minime potest, nisi debitum debeat jam ex causa iudicati, probat text. in l. 1. & ibi gloss. fin. C. de cessione bonorum, gloss. in rubr. ff. eodem tit. & in leg. fin. C. eodem. docet Bart. in l. cum eo, ff. ad leg. Jul. pecul. Angel. & Paul. in d. l. 1. Cod. qui bon. cede. Bald. consil. 90. lib. 1. Roderic. Xarez titulo de los Gobiernos. in l. 2. column. 1. lib. 3. fori, Ripa in l. obligatione generali, n. 25. vers. & si citatus, ff. de pignoriibus, debet enim citatio, causa cognita, & sententia translata in rem iudicatam 127 precedere, ad hoc ut debitor capi & incarcerari possit, leg. consentaneum, ubi notat B. quod quomodo, & quando, B. in l. fin. ff. ad l. Juliam pecul. Rom. conf. 224. incipit ista captura facta, debita enim summa probanda ante omnia est, postmodum sequenda est sententia ejus declaratoria. Nam, quod ante capturam non est deduc-

tum, nec probatum, non potest postea ad ipsam iustificandam deduci, quoniam injuriarum nulla est confirmatio, l. si cum nulla, ff. de re jud. ita not. Bal. conf. 318. ista, captura, l. 4. Ripa in d. l. oblig. n. 25. ff. de re jud. Roma. conf. 241. incipit spectabilis dominus, col. 2. Dec. conf. 75. pro tenui, col. 1. vers. & ideo, item tenet Baëça, de inop. deb. c. 1. n. 30.

Nec obstat contra hanc nostram propositam regulam, illa, quam etiam frequenter deducunt Doctores in leg. fin. §. fin. ff. quod metus causa, nempe debitorem captum non servato juris ordine, non esse dimittendum, & relaxandum, si revera debitor est; quam parocinat Bal. in c. tuae, in fin. ut lite non contestata, & in c. conquirente, de resti. spoli. Paul. conf. 472. in causa capturae, Jacob. l. 1. ad finem, Gomez. Arias in l. 60. Tauri, n. 11. Alex. nulla, n. 8. de re iudicata.

Quo etiam sit incarcerationum pro debito falso, posse 129 detineri pro vero debito, ut in d. l. fin. §. fin. ff. quod metus causa, l. 2. & ibi B. Cod. de exact. tribu. B. in l. 2. §. qui exhibendi, ff. de custodia reorum, Gomez. Arias sapientissimus, licet plures contrariam sententiam tenentes referat Farin. d. 3. tomo, q. 27. n. 152. licet non sequatur n. 53. nec videmus hoc admittimus, imò quomodolibet captum iudices detinent pro vero debito, vel delicto, & ita servatur quotidie, imò non dubitatur unquam, ubi bene etiam advertit Farin. ibi, licet duas communes contrarias in hoc referat Farin. ubi supra, n. 151. & sequent. qui se inclinat parti contrariae, & sic ut iudex hoc in casu non tenetur in syndicato, in qua opinione animus meus, & intellectus minime acquiescit, quoniam, utcumque sit jam iudex, quantum ad se pertinet, 130 habuit iniustum principium, quia juris ordinem non servavit, & contra legem processit, quae utique servari debet, ex vulgatis, contra quam opinionem multa possem fingere, quae omnino, quia nostri non est instituti, discutere. Cui responderetur, quoniam etiam probato carcere, non ideo dicitur iusta prior carceratio, quia nullo modo iustificetur ex sequenti probatione: imò non ideo minus iudex definit esse in culpa, & teneri in syndicato, ut infra videbimus, & ipsa captura tenet, non ex vi prioris praeccepti; sed postea ex vi secundi praeccepti, tacite per detentationem, vel expressè per declarationem inducto probata vero debito, vel sententia translata in rem iudicatam, vel ex obligatione, & instrumento guarentigato, ut in simili notavit Alex. in l. 1. col. 2. C. de Carb. edito, B. in leg. creditores, in 5. q. princ. de pign. Baëça de inop. debitore, c. 10. numero 30.

Quae conclusio supra posita, ut debitor capi non possit, nisi ex causa iudicati, aded vera est, ut instrumentum publicum capturam hanc iustam reddere non possit, nisi habeat clausulam guarentigatam, & liquidum sit, ut late comprobat Roderic. Xarez in l. post rem, in declaratione l. regia 4. & 5. tit. 8. lib. 3. ordin. l. 64. Tauri, ubi omnes l. 1. & 2. tit. 11. lib. 4. recopil. Milius in l. 5. tit. 21. l. 4. recopil. Segura, in repetit. leg. si ex legati cautela, n. 78. ff. de verborum obligat. Covar. var. resolutio, lib. 2. cap. 11. n. 3. vers. illud sane, utrumque etiam late comprobat Baëça ubi proximè, n. 31. vide etiam Parlad. lib. 2. rerum quotidian. cap. fin. 1. par. §. 21. per totum.

Ex hoc eodem capite dicitur iusta appellatio, & iniusta 132 sua carceratio, si fiat à iudice ex obruto, de facto & sua propria cervice, & in vindictam, nullis praecedentibus indicis, praesumptione, vel diffamatione delicti: sed quia in hoc varia sunt Doctorum opiniones, quam communis praxis hodierna servat, hic ex opinionibus colligam, & sic generale est; ut ad capturam debeant procedere legitima indicia, & ita locum habet opinio illorum, quia hoc asseveraverunt, de quorum genere, & opinione est Marfil. in practi. crim. §. constantem, n. 1. ubi allegat Doctores in clem. 1. de homicidio, & text. in l. 1. in prin. ubi hoc idem not. Marfil. ff. de quaest. & in l. penul. ubi

ubi gloss. Cod. eodem. Marfil. refert, & sequitur Conrad. in pract. titulo de captura, num. 2. Angel. de malef. in verbo fama publica, num. 4. Roland. cons. 17. nu. 2. col. 3. Novell. in pract. crim. §. 1. incipit superioribus annis, numer. 27. fol. 25. ubi etiam adducit plures hoc idem tenentes, & ipse testatur de communi, de qua etiam per Bonacof. in commun. opin. i. versiculo carceratio, & retentio, pag. 21. col. 1. Clarum in pract. §. fin. q. 28. vers. scias autem, Angel. de Castro inter consilia crimin. diversorum, consilio 94. num. 2. lib. 1. Marcum Anton. Eugenium Perusinum in cons. 64. nu. 14. licet hæc opinio æmulus non paucos habeat, & verior, & communis, & æquior est, & in praxi magis recepta, quam etiam sequitur Farinac. in 3. tomo pract. crimin. q. 26. nu. 114. quem vide à n. 112.

Hic tamen labor est: qualia sint hæc indicia, ut eis mediatis recte possit iudex ad capturam devenire in quo variis Authores, & varias opiniones sectantes referunt ubi proxime, Farinac. nam alii levia indicia sufficere: alii præsumptionem, alii verò suspicionem, alii etiam alia dicunt, aut diffamationem, ego autem omnia vera esse posse affirmo, secundum casus varietatem, & diversitatem, attentaque causæ, negotii, & personæ qualitate, quod maxime discreti iudicis arbitrio constitutum est, textus in l. 1. ff. de custodia, & exhibit. reorum, ibi: Proconfulum exultimare solere, utrum in carcerem recipienda sit persona, an militi tradenda, an fideiussoribus commendanda, vel etiam sibi: hoc autem vel pro criminis, (quod obijcit) qualitate, vel propter honorem, vel propter amplissimas facultates, vel pro innocentia personæ, vel pro dignitate ejus, qui accusatur, facere solet: per quem textum ita firmat Laurent. Kirco in communi opinione contraria 4. conclusionem 130. ante fin. versiculo ceterum, &c. & versiculo qua quidem regula, sequitur Clarus in pract. crim. §. ad finem, quem refert Bonacofa in commun. opinione, 1. part. pag. 16. vers. captura ad hoc ut committatur, &c. in discursu, F. Umbert. Loc. in practica judiciaria inquisitorum, in verbo captus versiculo in criminalibus tamen relinquatur arbitrio iudicis, &c. quod etiam videtur esse de mente Paridis de Puteo de syndica. verbo captura, cap. 1. incipit an iudex, n. 12. nec dissentit Blanch. in pract. crim. §. pro cognitione 134 itaque hujus partis, fol. 126. cui etiam adheret Prosper. Farinac. ubi proxime, nu. 127. & sequentibus, & supra, qui dicit hoc iudicis arbitrium non erit absolutum, quin juris regulis (quas referunt Doctores, & ipse prosequitur latè) debeat subijcere.

Ex quo etiam capite iusta dicitur appellatio, & per consequens injusta captura, & detentatio facta à iudice, antequam redigantur indicia, præsumptiones, vel et alia, quæ insurgunt contra inquisitum, vel accusatum, in scriptum; ante omnia namque iudex debeat examinare testes, subministrantes indicia contra capiendum: ita tenet, & testatur de communi consuetudine totius Italiae Angel. de Castro inter consilia criminum diversorum, cons. 94. n. 2. lib. 1. quem refert Julius Clarus in pract. crimin. §. fin. q. 28. versiculo scias autem, ante medium, ubi etiam allegat Blanch. in pract. fol. 15. n. 68. in fin. & communiter ita fieri; testatur pariter Hippolyt. de Marfil. in d. §. constante, nu. 11. redeundo modo ad propositum, qui etiam ponit modum examinandi testes, & hanc magis communem opinionem, & veriorē esse affirmat, testaturque Marcus Anton. Eugen. Perus. in suo consilio 64. n. 14. & seqq.

Quod etiam extendit, & declarat, quod in delictis gravibus, & inferentibus poenam corporis afflictivam, ad capturam sufficit quale quale iudicium, & qualis qualis informatio: si verò delictum leve est, ut dictam poenam non inferat, verum est, ut ad capturam non procedatur, nisi extantibus indicis, saltem ad inquirendum sufficientibus, sic enim distinguendo declarant opinionem plurimum relata à Farinac. ubi supra, n. 123. Brunus

in tr. de iud. & tortu. 2. part. qu. 9. n. 6. sequitur Joan. Mar. Monticell. in pract. crim. d. reg. 12. num. 7. vers. in hac re, fol. 266. column. 2. Angel. de malef. in verbo iudex commisit, n. 4. Clarus in pract. crim. d. q. 28. vers. sciat tamen, prope finem, & relata à Bruno à Sole, d. q. 30. n. 10. sequitur, licet confusè Farin. relatus n. 127. vers. advertas primo.

Extendit insuper, quod in quocunque delicto, sive gravi, sive enormi, & contra quaslibet personas, nobiles pauperes, seu viles, captura nec solet, nec debet, 138 de cetero informatione extrajudiciali, & in scriptis non redacta, ut ex Marfil. in pract. §. constante, n. 6. & singulari 93. incipit iudex licet sine indicis, allegante text. in c. si clericus, de sentent. excomm. in 6. Monticel. in d. Reg. 12. n. 6. Conrado in pract. tit. de captura, n. 3. vers. sic secundum eum, fol. 266. col. 1. Fran. Calson. in quest. rit. de captura, & carce. c. 9. n. 1. Bruno de ind. & tort. 2. p. q. 9. infini. Foller. in pract. verbo studeat se onerare, n. 58. Roland. cons. 17. n. 6. vol. 3. Novell. in pract. crim. in prin. §. superioribus annis, n. 23. in fin. & ex Bonacofa, Bossio, Mandosio Blanch. Julio Claro, & Bruno, à Sole, & aliis relatis à Farin. ubi proxime, n. 123. tenet ipse n. 130. nisi tribus concurrentibus: delictum grave, & enorme, carcerandus sit suspectus de fuga, & sic quod sit periculum, quod aufugiet, dum testes in scriptis redigantur, tertio, quod iudex sit securus testes venire, postmodum, ad se examinandos, ut ex Claro ibi dicit Prosperus Farinac. & hoc quando procedit iudex ex officio.

Ex sola autem querela partis, nunquam etiam devenitur ad capturam in quovis genere delicti, & personæ, nisi duobus concurrentibus, nempe, si accusans, vel querelans probat summariè, querelatum, suspectum, esse de fuga, & post cautionem, seu si dives est, se obligaverit de reficiendo expensas, damna, & interesse in casu non verificata querelæ, ut tenent Julius Clarus in pract. q. 28. sub vers. suis autem, Foller. in pract. crim. in vers. studeant se onerare, nu. 58. quos refert Farinac. in dict. tomo pract. crim. quest. 27. n. 122. & sequitur eam, num. 128. secundum hanc declarationem, & cum his duobus requisitis, non aliàs, volo, & intelligas, & accipias opinionem Doctorum, affirmantium simpliciter, posse iudicem ad capturam pervenire, etiam non extantibus indicis, nec informatione in actis, quoties timetur de fuga delinquentis, & multò magis, quando est in fuga, cum sola, & simplici informatione capiendum esse suspectum de fuga, cuius auctores, & sequaces sunt Marfil. Joan. de Monte. Monticel. Jacob. de Belloviso, Brun. Blanch. Ang. Gram. & alii infiniti relati à Prosper. Farin. ubi prox. n. 125.

Unum tamen est, quod si cum querela prius concurrerit infirmitas querelantis, graviter in lecto vulnerati jacentis, nam si coram tabellione ipse debeat ab uno, vel à pluribus vulneratum: sufficere hæc assertio sola ad capturam, ut videmus quotidie, quia isto casu non potest dici, solam esse querelam, cum concurrat cum ea infirmitas vulnerati, quæ pro se maximam habere præsumptionem veritatis referendæ, latè comprobant relati à Farin. ubi supra à n. 128. ubi poteris videre alia, quæ articulum hunc tangat, & n. 154. usque ad fin. an 142 & quando captus pro uno debito, possit attestari, seu commendari pro alio, vel pro delicto, & quid de capto delicto an possit commendari pro debito.

Ex hoc eodem capite legitimam esse appellationem alio, cum injusta sit, & indebita carceratio, facta in personam illius, qui tantum realiter, non autem personaliter obligatus est: is namque in carcerem conjici nullo modo potest, not. Jas. in l. 4. §. si actor, n. 25. ff. de re iud. & tenet Baëga de inope debitore, c. 10. n. 5. & confirmatur ex doctrina Saliceti in leg. 1. n. 2. vers. & est ratio, Cod. qui bonis cedere poss. ubi dicit quod ideo debitor tributum non potest capi, quia tributa imponuntur rebus, vel personæ propter res, l. indictiones, Cod. de ann. & trib. & inde est,

144 est, quod qui hypothecat pro alio rem suam, & non obligat personam suam, solum est debitor respectu rei, quam hypothecat, & si eam exhibeat, certè capi non potest: ita dicit Salicetus in l. 1. ff. si corrum petatur, sicque obligatus ratione oneris realis liberatur, relinquitur do ipsam rem oneratam, cap. de terris, de judeis, cuius etiam farina est, quod actio personalis limitata, non præstat jus capiendi debitorem, sicut diximus de hærede conficiente inventarium, quoniam cum fecerit inventarium, non tenetur ultra vires hæreditatis, 145 nec ultra bona, & res in eo contentas, & sic est debitor respectu illorum bonorum, & rerum contentarum in inventario, capi non potest ejus persona, nisi bona abscondat, ut supra probavi latè. Igitur quantò magis, ille qui non obligat personam suam sed bona tantum, 147 ut & rectè inferit Baëga de inop. debitore, d. cap. 1. n. 5. ante medium, & in num. 1. in princ. dicit quod ille non tenetur actione personali, puta, si qui res suas mihi, non personam obligavit, non potest capi, ubi per totum caput hanc materiam defendit, & tueretur, & pro hac parte facit etiam lex styli 134. cuius verba sunt: Es à sover, quel sidor no se à dado por presso maguer los sus bienes no cumplan à pagar el delicto; salvo, si no obligo su persona, y bienes, & sic textus est expressus ad hoc, quod ubi bona tantum obligantur, non persona, ipsa capienda, & carceranda non est, ut indicant verba, salvo si no obligo su persona, y bienes, & ibi, no se adado por presso, &c. & ex hoc oritur frequens praxis, qua solent uti tabelliones in conficiendis obligationibus dicentes; 149 me obligo con mi persona, y bienes, ut hac cautela persona obligata simul, cum bonis ejus capi possit, hoc carens recurso: & statim post hæc scripta, hodie declaratum fuit in supremo hoc nostro Gallico, & Regio Tribunali, declaratumque vim fieri pro iudicem quemdam commissarium, seu executorem cuiusdam sententia Reverendissimi Nuntii, referipsumque, sive commissio tantum continebat, ut executor caperet bona condemnati, & in eis fecisset executionem, nihil de persona loquens, & clarissimus, ac dilectissimus genitor meus, & praxi & theorica, pariter & prudentia, providus, cum esset Patronus in causa vim fieri, fundavit ex excessu de persona ad personam, ut nos latè Deo dante dicemus infra lib. 4. & ex his quæ diximus, possit etiam justificare suam intentionem.

Unum tamen est, quod si iste, qui tantum realiter obligatus est; puta quia bona sua pro alio hypothecavit, vel bona obligavit, non verò personam, licet ipsa non defierit possidere, qui tunc non capitur ex obligatione reali, nec ex hypotheca, sed ex dolo, l. pro possessore, ff. de reg. jur. l. penult. ff. de dolo, & licet etiam ex re iudicata conveniatur: justè defendi posse, dicit Baëga ubi praxi. relatus, nu. 9. ut nec possit capi si rem obligavit, non personam, ut probatur in d. l. 134. styli, quoniam creditor solum videtur sequi fidem hypothecantis respectu rei hypothecatae; eam nimirum solum obligat, 151 non personam, & ita si rem consumpsit, attrivit, & corruptit; vel abscondit, ex dolo ipso ejus persona obligata est, & ideo carcerari valet, ex contumacia, licet aliàs capi non potuisset. B. in lib. penult. ff. de cessione bonorum, & latè Baëga supra, n. 10. & ex aliis in cap. 16. num. 19. & 7. & c. 17. a. n. 11. & supra tetigimus etiam circa articulum de injusta detentione ratione personæ in particula de hærede, ut vide.

De injusta carceratione rei, & causæ.

Extò principaliter dicitur injusta detentatio & carceratio ratione rei, & causæ, de qua agitur, & sic in ea quandoque rei sub fideiussoribus relaxandi sunt. Salgado de Protect. Reg.

quandoque autem ratione ipsius causæ sub eis relaxandi non sunt, qui articulus latè in genere ventilatus est, & examinatur per Rodericum Xarez in tractat. de fidei. in causa crim. super l. 4. tit. 3. lib. 2. fori, conciliando, & interpretando leges, quæ in hac materia modo variè, modò contrariè videntur apparere, ideo conclusionem, & regulam, quæ ex ejus, & aliorum disputatione resultat, scribam: & loco exempli in specie accuratè inseram casus, quibus carcerato, carcerum fideiussores admittantur, regulæ doctrinam limitans. Et quoniam hic punctus, sicut & superiores, adeo frequens est in tribunalibus, veniens ad ea per viam violentiæ, quàm citius potuerim, examinabo. In quo duas elicio conclusiones, & regulas. Prima sit, appellatio legitima est à detentatione in carcerem in delictis non 153 requirentibus poenam corporalem, sed pecuniariam, contempta obligatione fideiussionis, quoniam in omnibus delictis, in quibus à jure non inferitur poena corporalis, seu corporis afflictiva, reus captus omnino relaxandus est sub fideiussoria cautione ab ipso oblata: text. est capitalis in l. divus, ff. de custodia reorum, text. in l. 1. eodem, in quorum intellectu, concordia aliis pluribus relatis, longum fecit progressum Roder. Xarez supra citatus in d. l. styli, eandem comprobat B. in d. lib. 1. n. 2. in fin. ubi gloss. Bald. in l. nullus, num. 3. Cod. de exhibendis reis, & in l. sed si is, nu. 1. versiculo aut venit imponenda poena pecuniaria, ff. de in jus vocando, Angel. malefic. in verbo quod fama publica, post num. 66. versiculo si autem poena non sit corporalis, & in verbo pro quibus Anton. si de iussu, n. 11. Bonif. de Vital. in oper. malefic. sub tit. de carceribus priv. nu. 2. & 11. Ghilan. de relax. carcer. sub titulo de fideiuss. reorum, n. 1. & 7. Conradus practica, tit. de carcer. n. 6. in fin. fol. 274. Roder. Xarez ubi supra, Bert. consil. 12. num. 1. & consil. 13. num. 1. Covarr. var. resol. l. 2. cap. 8. num. 8. & communem dicit Anton. Gomez, qui pro ea plura adducit jura concordantia, 3. tomo var. resol. cap. 9. de captura reorum, n. 8. in princ. idem tenet Boss. in titulo de carcerat. fideiuss. committ. n. 1. & 2. Menoch. de arbit. quest. lib. 2. casu 303. ubi etiam, & pluribus Doctoribus, de communi testatur, idem tenet Matf. in pract. §. attingam, nu. 3. & in rubrica de fideiuss. nu. 147. Jul. Clar. in pract. crim. §. fin. quest. 46. versiculo in hac autem materia, Bonacof. in suis commun. op. 1. p. verbo carceratus ubique, fol. 20. col. 2. & ita practicitur quotidie in omnibus tribunalibus, 154 & in causis, quæ ad suprema trahuntur per viam violentiæ, eo quod iudices nolunt appellationibus hujusmodi interpolitis, cum iustæ sint, deferre attenditur: que per Senatores semper, an poena sit corporis non afflictiva, quia tunc absque dilatione, seu retardatione vim fieri, & appellationi deferendum, declaratur, 155 quia hæc conclusio multò magis procedit in clericis, qui quidem, si offerant fideiussores in delicto non appetente poenam corporis afflictivam, relaxari debent; ita tenet Foller. in pract. crim. an. in verbo, & in carceribus mancipatis, cap. 12. n. 6. ex Felin. in cap. legebatur, in prin. n. 1. de major. & obed. quod difficultatem non 156 habet; ad capturam epim clericorum majori maturitate majorique cum temperamento, deveniendum est; ita tenet Ber. Diaz. in pract. crim. an. verbo eos citari personaliter, cap. 13. in princip. & Foller. ubi proxime, num. 5. & alibi passim.

Secunda pars hujus regulæ & conclusionis ea sit 157 ut appellatio interposita per carceratum à detentatione in carcere pro crimine, & delicto gravi, seu atroci, requirente poenam corporis afflictivam, etiam oblata fideiuss. & cautione, ut non legitima admittenda non est, nec tunc iudex non deferens ei, vim faciet, cum hoc casu carceratio iusta, debita, & à jure permiffa dicatur: text. in d. l. divus, ff. de custodia reorum, per quem hanc regulam, & conclusionem affirmavit B. in l. 1. ff. eodem titulo, Boss. Cov. Conra. Rod. Xarez, Mar. Q. Pur.